

UZASADNIENIE

Powódka A. I. (1), po ostatecznym sprecyzowaniu żądania, domagała się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa – Dyrektora (...) w S. kwoty 26.837,50 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 września 2018 r. do dnia zapłaty tytułem pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego oraz cofnęła pozew i zrzekła się roszczenia w pozostałym zakresie (początkowo powódka domagała się zasądzenia kwoty dwukrotnie wyższej, tj. kwoty 53.675 zł). Powódka wniosła również o zasądzenie kosztów procesu według norm prawem przepisanych.

Pozwany Skarb Państwa – Dyrektor (...) w S. wniósł o oddalenie powództwa w całości, wskazując, iż przyznana powódce pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w kwocie 26.837,50 zł w całości wyczerpuje jej żądania, albowiem powódka nabyła jedynie 1/2 udziału w lokalu mieszkalnym, a przyznana jej kwota stanowi połowę kwoty maksymalnej, jaką można otrzymać przy zakupie lokalu mieszkalnego o określonym metrażu. Pozwany zwrócił również uwagę, iż zgodnie z §3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2010 r. w sprawie przyznania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego funkcjonariuszowi Służby Więziennej, wypłata przyznanej pomocy finansowej może nastąpić jednorazowo lub w dwóch ratach, nie później jednak niż w terminie 2 lat od dnia wydania decyzji o przyznaniu tej pomocy, co wyklucza możliwość stosowania, do naliczania odsetek, przepisów kodeksu cywilnego dotyczących niezwłocznego spełnienia świadczenia po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Nadto strona pozwana wniosła o zasądzenie od powódki, na swoją rzecz, kosztów procesu.

W toku procesu strony podtrzymały swoje stanowiska.

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

A. I. (1) od dnia 1 grudnia 2014 r. pełni służbę jako funkcjonariusz w służbie stałej w stopniu starszego szeregowego w (...) w S., na stanowisku młodszego wychowawcy działu penitencjarnego.

Bezsporne;

A. I. (1) nie przydzielono lokalu mieszkalnego.

Bezsporne;

W dniu 20 czerwca 2018 r. A. I. (1) złożyła wniosek w sprawie przyznania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego. Oświadczyła w nim, że uzyska, w drodze zakupu, lokal mieszkalny położony w M. przy ul. (...) o powierzchni użytkowej 43,60 m², w którym zamieszka ze swoim partnerem.

Bezsporne, a nadto dowód: wniosek z dnia 20 czerwca 2018 r. – k. 11-12;

W dniu 5 lipca 2018 r. A. I. (1) oraz jej partner B. H. nabyli udziały po 1/2 części w ww. lokalu.

Bezsporne, a nadto dowód: umowa przedwstępna sprzedaży – k. 20v-22, umowa sprzedaży – k. 23-25, wydruk z księgi wieczystej – k. 25v -26v;

Decyzją z dnia 28 września 2018 r., wydaną na podstawie art. 184 ust. 1 oraz art. 192 pkt 4 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej, stwierdzono, iż A. I. (1) spełnia warunki do przyznania pomocy finansowej przysługującej funkcjonariuszom Służby Więziennej i przyznano jej pomoc finansową na uzyskanie lokalu mieszkalnego w wysokości 26.837,50 zł, co stanowi 1/2 z 25% wartości lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 50 m² (obliczonej zgodnie z art. 185 ust. 1 i 2 ww. ustawy). W uzasadnieniu decyzji wskazano m.in. iż A. I. (1) w dniu 13 czerwca 2018 r. podpisała notarialną przedwstępną umowę sprzedaży ww. lokalu mieszkalnego, na mocy której zobowiązała się do nabycia tegoż lokalu w udziale 1/2 części, a pozostałe udziały w tej samej wielkości zobowiązała się kupić osoba obca.

A. I. (1) otrzymała ww. kwotę (pomniejszoną o należności podatkowe) w dniu 28 września 2018 r.

Bezsporne, a nadto dowód: decyzja z dnia 28 września 2018 r. – k. 15-15v, wtórniki wysłanych zleceń płatniczych – k. 37;

Decyzja o wypłacie pomocy finansowej w wysokości $\frac{1}{2}$ z 25% wartości lokalu mieszkalnego została wydana w oparciu o wytyczne Dyrektora Generalnego Służby Więziennej. W wytycznych tych wskazano, iż w przypadku nabycia lokalu mieszkalnego przez osoby nie pozostające w związku małżeńskim, dofinansowanie winno być przyznawane w kwocie odpowiadającej udziałowi wnioskodawcy.

Dowód: zeznania świadka T. M. – nagranie z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r.

Pismem z dnia 3 października 2018 r. A. I. (1) wezwała Dyrektora (...) do zapłaty pełnej kwoty pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej do 50 m², argumentując, iż obowiązujące przepisy nie zezwalają na miarkowanie wysokości przyznanego świadczenia.

Wezwanie zostało ponowione dnia 3 grudnia 2018 r.

Bezsporne, a nadto dowód: pismo z dnia 3 października 2018 r. – k. 17-18, pismo z dnia 3 grudnia 2018 r. – k. 18v-19;

A. I. (2) zarabia około 3.600 zł netto miesięcznie, a jej partner około 3.000 zł netto miesięcznie. A. I. (2) i jej partner spłacają kredyt mieszkaniowy w wysokości 1.600 zł miesięcznie oraz pożyczkę z zakładu pracy w kwocie 500 zł miesięcznie. Opłata za czynsz wynosi 460 zł, a za prąd 100 zł. Koszt trzymiesięcznego biletu na środki komunikacji publicznej to 260 zł. A. I. (2) i jej partner nie posiadają żadnych oszczędności, wydając uzyskiwane wynagrodzenia, poza ww. wydatkami, na potrzeby życia codziennego.

Dowód: zeznania powódki – nagranie z rozprawy z dnia 15 maja 2019 r.;

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo, po jego ograniczeniu, podlegało uwzględnieniu w całości.

Przedstawiony powyżej stan faktyczny pozostawał w całości bezsporny, a Sąd ustalił go na podstawie dowodów z dokumentów (szczegółowo wymienionych powyżej), których prawdziwości nie kwestionowała żadna ze stron, a w zakresie motywów, jakimi kierował się pozwany przyznając powódce jedynie ww. kwotę 26.837,50 zł, w oparciu o zeznania świadka T. M.. Obecną sytuację finansową powódki ustalono w oparciu o jej zeznania.

Spór sprowadzał się natomiast do prawa, tj. do rozstrzygnięcia, czy w sytuacji nabycia przez funkcjonariusza Służby Więziennej udziału w wysokości $\frac{1}{2}$ części w lokalu mieszkalnym, winien on otrzymać pomoc finansową w pełnej wysokości, czy też w wysokości pomniejszonej proporcjonalnie do wysokości nabytego udziału.

Zgodnie z treścią art. 170 ust. 1 w zw. z art. 171 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje prawo do lokalu mieszkalnego w miejscowości, w której stale pełni służbę lub w pobliskiej miejscowości, przy czym prawo do lokalu mieszkalnego realizuje się przez przydział lokalu lub przyznanie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego, zwanej dalej „pomocą finansową”.

Jak stanowi art. 184 ust. 1 i 2 ww. ustawy funkcjonariuszowi w służbie stałej, który spełnia warunki do przydziału lokalu mieszkalnego, a który lokalu tego nie otrzymał na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość położonych w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej, przy czym w razie zbiegu uprawnień do pomocy finansowej z tytułu służby obojga małżonków świadczenie to przysługuje tylko jednemu z nich.

W myśl natomiast art. 185 ust. 1 i 2 przedmiotowej ustawy pomoc finansową przyznaje się funkcjonariuszowi w wysokości 25% wartości lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 50 m², wartość lokalu mieszkalnego, na podstawie której oblicza się wysokość pomocy finansowej, stanowi iloczyn 50 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i ceny metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, służącej wyliczaniu premii gwarancyjnej od wkładów oszczędnościowych na budownictwo mieszkaniowe dla posiadaczy oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych.

Zgodnie zaś z art. 185 ust. 3 ww. ustawy Minister Sprawiedliwości, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw finansów publicznych, określi w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb postępowania w zakresie przyznawania, wypłaty oraz zwrotu pomocy finansowej, o której mowa w art. 184 ust. 1, uwzględniając rodzaje dokumentów wymaganych przy ubieganiu się o przyznanie tej pomocy oraz jednostki organizacyjne właściwe do wypłaty pomocy finansowej, a także termin i miejsce zwrotu pomocy finansowej. W oparciu o ww. delegację ustawową zostało uchwalone Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości w sprawie przyznawania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego funkcjonariuszowi Służby Więziennej z dnia 29 lipca 2010 r., które w §3 stanowi, iż wypłata przyznanej pomocy finansowej może nastąpić jednorazowo lub w dwóch ratach, nie później jednak niż w terminie dwóch lat od dnia wydania decyzji o przyznaniu tej pomocy, a decyzja określa wysokość rat i termin ich wypłaty.

W niniejszej sprawie poza sporem pozostaje, iż powódce jako funkcjonariuszowi w służbie stałej przysługuje prawo do przyznania pomocy finansowej, o której mowa w art. 170 w zw. z art. 171 ww. ustawy. Bezsprorna, przy założeniu słuszności żądania, pozostaje również sama kwota dochodzonego żądania (po jego ograniczeniu), wyliczona w oparciu o cenę metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego (art. 185 ust. 1 i 2 ww. ustawy), albowiem sama pozwana przyznając powódce połowę kwoty pomocy finansowej wyliczyła jej wysokość na 26.837,50 zł, a takiej właśnie kwoty domaga się powódka tytułem drugiej połowy.

W ocenie Sądu w przedmiotowej sprawie nie zachodzą żadne przesłanki, które upoważniałyby stronę pozwaną do zmniejszenia wysokości należnej powódce pomocy finansowej, której wysokość została ustalona w ramach ww. regulacji, od których nie przewidziano wyjątków.

Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 20 lutego 2018 r. (sygn. II PK 346/16) i uzasadnieniu do tegoż wyroku „celem przyznania pomocy finansowej jest realizacja prawa funkcjonariusza do zamieszkiwania w miejscowości, w której pełni służbę, zaś warunkiem sine qua non przyznania pomocy finansowej jest brak zaspokojenia potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza. Z prawnego punktu widzenia jest przy tym całkowicie irrelevantne, w jaki sposób funkcjonariusz zaspokoi swoje potrzeby mieszkaniowe (w drodze nabycia całości mieszkania lub domu, czy też jedynie udziału we współwłasności), ważne, aby pomoc finansowa została przeznaczona na zaspokojenie potrzeb mieszkaniowych funkcjonariusza. Nie ma zatem znaczenia, czy funkcjonariusz posiada 1/2 1/3 czy nawet 1/100 udziału we współwłasności lokalu mieszkalnego, jeżeli tylko ten udział prowadzi do zaspokojenia jego potrzeb mieszkaniowych. Pomoc finansowa na zakup lokalu mieszkalnego ma bowiem charakter jednorazowy, zaś jej wysokość jest abstrakcyjna - oderwana od faktycznej wartości nabytego mieszkania, jego powierzchni, a także liczby osób zamieszkujących wspólnie z funkcjonariuszem. Kwota pomocy finansowej na zakup lokalu mieszkalnego jest stała i niezależna od jakichkolwiek innych przesłanek, poza przesłankami jej przyznania określonymi w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 170 ust. 1 oraz art. 187 ustawy z dnia 9 kwietnia 2010 roku o Służbie Więziennej”.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie przychyła się do ww. argumentacji Sądu Najwyższego, wskazując, iż została ona poparta dogłębną analizą regulacji dotyczących pomocy finansowej na zakup lokalu mieszkalnego przez funkcjonariuszy niektórych innych służb mundurowych.

Odnosnie funkcjonariuszy policji Sąd Najwyższy wskazał, iż „zgodnie z art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 2067) policjantowi, który nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni

mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość. Natomiast na podstawie § 4 ust. 1 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2001 r. w sprawie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego przez policjantów (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 864) wysokość pomocy finansowej wynosi 3.377 zł za normę zaludnienia przysługującą policjantowi i każdemu członkowi jego rodziny według uprawnień przysługujących na dzień złożenia wniosku (warto zauważyć, że analogiczna metoda obliczania wysokości pomocy finansowej została przewidziana w poprzednio obowiązującym rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 17 października 2001 r. w sprawie pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu jednorodzinnego przez policjantów”).

Natomiast odnośnie funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Agencji Wywiadu Sąd Najwyższy podkreślał, iż „w art. 108 ust. 1 ustawy z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (t.j. Dz.U. z 2017 r. poz. 1920) przewidziano, że funkcjonariuszowi Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego lub Agencji Wywiadu, który nie otrzymał lokalu mieszkalnego na podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość. Sposób ustalania wysokości pomocy finansowej w przypadku tych funkcjonariuszy określono natomiast w § 3 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 10 maja 2003 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej funkcjonariuszom Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu (Dz.U. z 2003 r. Nr 84, poz. 777), zgodnie z którym wysokość pomocy finansowej stanowi iloczyn kwoty 4.100 zł i liczby norm zaludnienia przysługujących funkcjonariuszowi i każdemu członkowi jego rodziny, określonych w przepisach o zasadach przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz tymczasowych kwater przeznaczonych dla funkcjonariuszy Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego, według uprawnień na dzień złożenia wniosku oraz w § 4 ust. 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 20 sierpnia 2003 r. w sprawie pomocy finansowej udzielanej funkcjonariuszom Agencji Wywiadu na uzyskanie lokalu mieszkalnego lub domu (Dz.U. z 2003 r. Nr 160, poz. 1556), który stanowi, że wysokość pomocy finansowej stanowi iloczyn kwoty 4.195 zł i liczby norm zaludnienia przysługujących funkcjonariuszowi i każdemu członkowi jego rodziny, określonych w przepisach o zasadach przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych oraz tymczasowych kwater przeznaczonych dla funkcjonariuszy, zwanych dalej „normami zaludnienia”, według uprawnień na dzień złożenia wniosku”.

W konsekwencji Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, iż „z porównania przytoczonych powyżej przepisów wyraźnie widać, że w przypadku funkcjonariuszy Służby Więziennej ustawodawca zdecydował się na odmienne uregulowanie sposobu obliczania wysokości przysługującej im pomocy finansowej na zakup lokalu mieszkalnego. O ile bowiem, w przypadku innych służb mundurowych kwota pomocy uzależniona jest od liczby norm zaludnienia przysługujących funkcjonariuszowi i każdemu członkowi jego rodziny, określonych w przepisach o zasadach przydziału, opróżniania i norm zaludnienia lokali mieszkalnych (a zatem znaczenie ma jaka norma przysługuje funkcjonariuszowi oraz ilu członków rodziny, którym również przysługują dodatkowe normy posiada funkcjonariusz), czyli poszczególnym funkcjonariuszom mogą przysługiwać różne kwoty pomocy, o tyle, w przypadku funkcjonariuszy Służby Więziennej przewidziano kwotę stałą, wynoszącą 25 % wartości lokalu mieszkalnego o powierzchni użytkowej 50 m², gdzie wartość lokalu mieszkalnego, na podstawie której oblicza się wysokość pomocy finansowej, stanowi iloczyn 50 m² powierzchni użytkowej lokalu mieszkalnego i ceny metra kwadratowego powierzchni użytkowej budynku mieszkalnego, publikowanej przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, służącej wyliczaniu premii gwarancyjnej od wkładów oszczędnościowych na budownictwo mieszkaniowe dla posiadaczy oszczędnościowych książeczek mieszkaniowych. Wynika zatem z tego, że w przypadku funkcjonariuszy Służby Więziennej nie ma znaczenia ile norm zaludnienia przysługuje funkcjonariuszowi oraz ilu członków rodziny, o których mowa w art. 176 ustawy o Służbie Więziennej, z nim zamieszkuje, bowiem kwota pomocy finansowej na zakup lokalu mieszkalnego jest stała i niezależna od jakichkolwiek innych przesłanek, poza przesłankami jej przyznania określonymi w art. 184 ust. 1 w zw. z art. 170 ust. 1 oraz art. 187 ustawy. Przyjmując domniemanie racjonalnego ustawodawcy należy uznać, że ta odmiennosc w sposobie uregulowania wysokości pomocy finansowej w stosunku do funkcjonariuszy Służby Więziennej była zamierzona i ustawodawca dążył do ustalenia odmiennych zasad jej obliczania.

Sąd orzekający w niniejszej sprawie w całości aprobuje powyższe stwierdzenia oraz dodatkowo wskazuje, iż rozumienia powyższych przepisów nie mogą zmieniać wytyczne Dyrektora Generalnego Służby Więziennej (które nie zostały nawet złożone do akt niniejszej sprawy), które nie mają charakteru prawotwórczego.

Podstawę zasądzenia odsetek stanowił art. 455 k.c. w zw. z art. 481 k.c. Zgodnie z treścią art. 455 k.c. jeżeli termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania, świadczenie powinno być spełnione niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do wykonania. W myśl zaś art. 481 ust. 1 i 2 k.c. jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi, przy czym jeżeli stopa odsetek za opóźnienie nie była z góry oznaczona, należą się odsetki ustawowe za opóźnienie w wysokości równej sumie stopy referencyjnej Narodowego Banku Polskiego i 5,5 punktów procentowych. Podkreślenia wymaga, iż przedmiotowa decyzja nie ma charakteru uznaniowego, a deklaratoryjny, a art. 185 ww. ustawy o Służbie Więziennej określa wysokość świadczenia, które ma charakter stały i abstrakcyjny, uzależniony od przesłanek ogólnych i niezależnych od sytuacji konkretnego funkcjonariusza. W tej sytuacji należy stwierdzić, że pomoc finansowa przysługuje funkcjonariuszowi w razie spełnienia ustawowych przesłanek jej nabycia i złożenia stosownego pisemnego wniosku, zaś wysokość pomocy daje się ustalić na podstawie powszechnie znanych, obiektywnych przesłanek i jest znana podmiotowi zobowiązanemu do wypłaty pomocy już w dniu złożenia wniosku (tak: ww. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 lutego 2018 r.). Jak wskazał Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 13 sierpnia 2013 r. (sygn. III PZP 4/13) – i z czym Sąd orzekający w pełni się zgadza – ustawowych zasad przyznawania pomocy finansowej „nie może zmienić akt wykonawczy do ustawy. Upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia nie zawiera bowiem podstawy do modyfikowania zawartej w ustawie materialnoprawnej regulacji prawa funkcjonariusza do otrzymania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego. W szczególności chodzi tu o to, że zgodnie z § 2 ust. 4 rozporządzenia przyznanie pomocy finansowej może zostać odsunięte w czasie na dowolnie długi okres czasu. W rozporządzeniu tym mają być uregulowane zasady postępowania przed właściwym organem, którego celem jest jedynie stwierdzenie aktem deklaratoryjnym istnienia lub braku tego prawa oraz kwestie techniczne związane ze spełnieniem tego świadczenia. Tak więc sformułowanie "przyznawanie pomocy finansowej", użyte w art. 185 ust. 3 ustawy powinno być rozumiane jedynie jako zespół określonych czynności faktycznych potwierdzających ustawowe przesłanki nabycia prawa do świadczenia, a nie jako materialnoprawny akt, na podstawie którego prawo to powstaje i którego wydanie jest pozostawione uznaniu właściwego organu Służby Więziennej (por. uzasadnienie uchwały składu 7 sędziów NSA z dnia 29 kwietnia 2009 r., I OPS 7/08, ONSAiWSA 2009 Nr 4, poz. 66)”. Sąd Najwyższy stwierdził również, iż ustawodawca nie uzależnił realizacji pomocy finansowej „od możliwości finansowych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, czy ilości spełniających warunki do jego nabycia funkcjonariuszy. W tej sytuacji nie może przesądzać o rozstrzygnięciu problemu argument braku środków (tak też przyjęto w wyroku WSA w Warszawie z dnia 8 września 2006 r., II SA/WA 618/06). Gdyby się z nim bowiem zgodzić, to wypłata wszelkich świadczeń mogłaby nie zostać nigdy zrealizowana lub odsunięta na dowolnie długi okres czasu. Zmiana zasad nabycia i realizacji prawa do pomocy mieszkaniowej mogłaby ulec zmianie jedynie poprzez nowelizację obowiązujących obecnie przepisów ustawowych.”. W rezultacie Sąd Najwyższy doszedł do przekonania, że „świadczenie o udzielenie pomocy finansowej powinno zostać spełnione, zgodnie z art. 455 KC, niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania”.

Również w wyroku z dnia 13 sierpnia 2013 r. (sygn. III PZP 5/13) Sąd Najwyższy odnosząc się do terminu rozpatrzenia wniosku funkcjonariusza Służby Więziennej o przedmiotową pomoc finansową wskazał, że „przepisy ustawy nie regulują wprost tego problemu. Natomiast zgodnie z § 2 ust. 4 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 29 lipca 2010 r. w sprawie przyznawania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu funkcjonariuszowi Służby Więziennej (Dz.U. Nr 147, poz. 986 - dalej rozporządzenie) rozpatrzenie wniosków o przyznanie pomocy finansowej następuje w kolejności ich składania, zgodnie z rejestrem prowadzonym przez jednostkę organizacyjną Służby Więziennej. Maksymalny termin, do którego ma nastąpić wypłata przyznanej pomocy finansowej wynosi, zgodnie z przepisem § 3 ust. 1 rozporządzenia, dwa lata od dnia wydania decyzji o przyznaniu tej pomocy”. W ocenie Sądu Najwyższego, z czym Sąd orzekający w niniejszej sprawie w pełni się zgadza, „rozstrzygające znaczenie należy w powyższej kwestii przypisać regulacji ustawowej. Przepis art. 184 ust. 1 ustawy stanowi wyraźnie i jednoznacznie, że funkcjonariuszowi w służbie stałej, który spełnia warunki do przydziału lokalu mieszkalnego, a który lokalu tego nie otrzymał na

podstawie decyzji administracyjnej o przydziale, przysługuje pomoc finansowa na uzyskanie lokalu mieszkalnego w spółdzielni mieszkaniowej albo domu jednorodzinnego lub lokalu mieszkalnego stanowiącego odrębną nieruchomość, położonych w miejscowości pełnienia służby lub miejscowości pobliskiej. Przepis ten określa przesłanki nabycia prawa do pomocy finansowej w sposób ścisły, a więc nie pozostawiający żadnego marginesu swobodnej oceny właściwemu organowi. Problem charakteru świadczenia w postaci pomocy finansowej był rozstrzygany w poprzednim stanie prawnym przez orzecznictwo administracyjne. Ponieważ regulacja prawna jest obecnie w zasadzie taka sama orzeczenia te zachowały w tej kwestii aktualność. Przyjmowano w nich, że prawo do pomocy przysługuje, gdy spełnione są przesłanki ustawowe, a decyzja organu nie jest decyzją uznaniową (zob. np. wyrok WSA w Szczecinie z dnia 27 kwietnia 2005 r., SA/Sz 1488/03, czy wyrok WSA w Łodzi z dnia 31 stycznia 2008 r., III SAB/Łd 62/07). W art. 185 ustawy określona została wysokość przysługującego funkcjonariuszowi świadczenia. W tej sytuacji należy stwierdzić, że pomoc finansowa przysługuje funkcjonariuszowi w razie spełnienia ustawowych przesłanek jej nabycia i złożenia stosownego pisemnego wniosku.” Sąd Najwyższy podkreślił przy tym z całą mocą, iż „zasady powyższej nie może zmienić akt wykonawczy do ustawy. Upoważnienie ustawowe do wydania rozporządzenia nie zawiera bowiem podstawy do modyfikowania zawartej w ustawie materialnoprawnej regulacji prawa funkcjonariusza do otrzymania pomocy finansowej na uzyskanie lokalu mieszkalnego. W szczególności chodzi tu o to, że zgodnie z § 2 ust. 4 rozporządzenia przyznanie pomocy finansowej może zostać odsunięte w czasie na dowolnie długi okres czasu. W rozporządzeniu tym mają być uregulowane zasady postępowania przed właściwym organem, którego celem jest jedynie stwierdzenie aktem deklaratoryjnym istnienia lub braku tego prawa oraz kwestie techniczne związane ze spełnieniem tego świadczenia. W konsekwencji Sąd Najwyższy stanął na stanowisku, iż skoro świadczenie zostało zagwarantowane w ustawie, a ustawodawca nie

nie uzależnił jego realizacji od możliwości finansowych jednostek organizacyjnych Służby Więziennej, czy ilości spełniających warunki do jego nabycia funkcjonariuszy, to zmiana zasad nabycia i realizacji prawa do pomocy mieszkaniowej mogłaby ulec zmianie jedynie poprzez nowelizację obowiązujących obecnie przepisów ustawowych. W konsekwencji Sąd Najwyższy przyjął, że świadczenie o udzielenie pomocy finansowej powinno zostać spełnione, zgodnie z art. 455 k.c., niezwłocznie po wezwaniu dłużnika do jego wykonania. Sąd orzekający w niniejszej sprawie, przychylając się do przedstawionej powyżej argumentacji dodatkowo wskazuje, mając na uwadze treść ww. art. 185 ust. 1 ustawy o Służbie Więziennej zawierającej delegację ustawową, iż pojęcie „termin” użyte w tym przepisie dotyczy wyłącznie zwrotu pomocy finansowej, a nie przyznawania, czy wypłaty świadczenia, o których mowa w pierwszej części tego przepisu. Przepis ten nie upoważnia zatem do ustalenia w drodze rozporządzenia terminu przyznawania, czy wypłaty świadczenia.

W niniejszej sprawie powódka domagała się przyznania odsetek ustawowych od dnia 29 września 2018 r., a zatem od dnia, kiedy strona pozwana niewątpliwie pozostawała w opóźnieniu w spełnieniu świadczenia, albowiem 29 września 2018 r. następował bezpośrednio po dniu, w którym powódce przyznano jedynie połowę kwoty należnej jej pomocy finansowej.

Mając na względzie powyższe w punkcie I wyroku zasądzona od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 26.837,50 zł z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 29 września 2018 r. do dnia zapłaty.

W punkcie II wyroku umorzono postępowanie w sprawie w pozostałym zakresie na podstawie art. 355 §1 k.p.c., w myśl którego Sąd wydaje postanowienie o umorzeniu postępowania m.in. w sytuacji, gdy powód cofnął ze skutkiem prawnym pozew, co miało miejsce w niniejszej sprawie (cofnięcie dotyczyło części powództwa).

W myśl art. 98 k.p.c. strona przegrywająca sprawę obowiązana jest zwrócić przeciwnikowi na jego żądanie koszty niezbędne do celowego dochodzenia praw i celowej obrony (koszty procesu). Składając pozew powódka uiściła wpis od pozwu w kwocie 2.684 zł. Ponadto w niniejszej sprawie obie strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników – radców prawnych, którzy wnieśli o zasądzenie kosztów zastępstwa procesowego, a których wynagrodzenie wynosiło, w związku z przedmiotem sporu, 5.400 zł (§2 pkt 6 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłat za czynności radców prawnych). Powódka przegrała niniejszy proces w 50% (częściowe cofnięcie powództwa należy utożsamiać z przegraniem sprawy w tym zakresie, a okoliczność, iż stało się

tak w wyniku błędu pierwotnego pełnomocnika, nie może mieć wpływu na dokonaną ocenę), a zatem winna uiścić na rzecz strony pozwanej kwotę 2.700 zł (50% z 5.400 zł), zaś pozwana na rzecz powódki kwotę 4.042 zł (50% z kwoty 8.084 zł). W konsekwencji Sąd zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 1.342 zł (4.042 – 2.700), czyli połowę wpisu uiszczanego przez powódkę, wynagrodzenia pełnomocników natomiast w istocie się zniosły.

SSR A. D.

ZARZĄDZENIE

1.(...);

2.(...);

3.(...).

17 czerwca 2019 r.